

Palestinske arbeidere under israelsk okkupasjon.

Mohammed Blaidi (Abu Amar), president i New Unions, General Union of Workers Associations in the Food Industries and Agriculture

Israels okkupasjon utarmer palestinsk økonomi, arbeidsliv og leveforhold. Den pågående koloniseringa av palestinsk land forvandler de allerede tøffe forholdene til et mareritt av ødeleggelse og fengsel. Økonomien lider sterkt og arbeidsledigheten har eksplodert. Siden september 2000 har over 432 fabrikker og 9735 små butikker og gateselgerboder blitt ødelagt mens Gazas industri har lidd fullstendig sammenbrudd på grunn av Israels angrep, bombing og ødeleggelse, og på grunn av beleiringen som fortsatt pågår.

Palestinske arbeidstakere er spesielt rammet av utbytting og utarming, og av restriksjoner på alle områder av livet. Det har blitt omtrent umulig å komme seg til arbeidsplassene sine og tjene tilstrekkelig til et anstendig levebrød. Om det er arbeid å få, skjer det under uverdige forhold – elendige lønninger, helseskadelig arbeidsmiljø – og uten rettigheter.

I sin siste rapport om situasjonen for arbeiderne i de okkuperte områdene, slår ILO fast at "ingen reell forbedring kan skje uten at de restriksjonene som er pålagt av den israelske okkupasjonen - og okkupasjonen i seg selv - opphører".

For den palestinske arbeiderbevegelsen har kamp for selvbestemmelse og frihet blitt den viktigste forutsetningen for å oppnå arbeiderklassens krav. Før okkupasjonen opphører kan ingen normal faglig kamp for arbeidernes rettigheter finne sted. Derfor ber de palestinske faglige organisasjonene om internasjonal faglig tilslutning til en boikott-bevegelse som vokser i omfang.

Den palestinske arbeiderbevegelsen så dagens lys tidlig på 1920-tallet, og vokste i styrke fram til Nakbaen i 1948. Mens enkelte arabiske arbeidere i begynnelsen sluttet seg til de arabiske seksjonene av Histadrut, ble det snart klart at Histadrut ga jødiske arbeidere privilegier, og at de hadde liten interesse av å kjempe for rettighetene til alle arbeidere.

Fram til 1948, mens Histadrut drev utstrakt lobbyvirksomhet overfor kolonimyndighetene mot palestinske fagforeninger, kjempet de palestinske fagforeningene på to fronter: Både for rettighetene til palestinske arbeidere på arbeidsplassen og mot sionistisk diskriminering.

Under Det store opprøret i 1936, spilte den palestinske arbeiderbevegelsen en ledende rolle. Tap av land til den sionistiske bevegelsen på landsbygda, lave lønninger og stigende arbeidsledighet blant palestinske arbeidere var viktige faktorer som utløste opprøret. I tillegg drev Histadrut sine "erobring av arbeid"-kampanjer, som tok sikte på å erstatte arabiske arbeidere med jødisk arbeidskraft. Opprøret vokste til et nasjonalt opprør da britiske koloniale myndigheter drepte motstandslederen Sheikh Izz al-Din al Qassam i 1935. Det er bemerkelsesverdig hvordan den arabiske arbeiderklassen gjennomførte en seks måneders generalstreik, en av de lengste i historia.

Da opprøret ebba ut i 1939, til tross for tap av både ledelse og medlemmer, vokste arbeiderbevegelsen. Nye fagforeningene ble dannet, og behovet for å organisere seg spredte seg raskt. Men etter Nakbaen i 1948, da store deler arbeiderklassen og faglige ledere ble utvist av den nyoppretta staten Israel, ble arbeiderbevegelsen samtidig kasta ut i kaos. I Israel dannet Histadrut og andre jødiske sionistiske institusjoner en lang rekke halvstatlige organer som hadde styrking av jødisk arbeidskraft på bekostning av palestinske arbeidere som viktigste oppgave. Ved å nedgradere palestinske arbeidere til lavt betalt og høyt utbyttet arbeidskraft, ville sionistiske institusjoner utelukke palestinerne så langt det var mulig fra det faglærte arbeidsmarkedet. Bakgrunnen var at nye jødiske innvandrere skulle finne sysselsetting.

Fra 1948 til 1966 innførte israelske myndigheter militærstyre for én del av befolkningen: Resten av palestinerne som hadde blitt boende i Israel. Dette tjente blant annet som et viktig redskap i å regulere den palestinske inntreden på arbeidsmarkedet. Da arbeidsledigheten blant den jødiske arbeiderklassen økte,

utstedte militære myndigheter færre tillatelser (kreves for alle palestiner som ønsker å forlate landsbyene sine) for å beskytte jødiske arbeidere mot konkurransen. Men da økonomien bedra seg i 1960, og behovet for billig arbeidskraft økte, spesielt i byggebransjen, ble slik bevegelseskontroll mildere praktisert.

Men i dag er palestinske innbyggere av Israel fortsatt konfrontert med systematisk diskriminering, og de er bokstavelig talt nektet retten til arbeid. Det er forbudt for arabiske arbeidere å arbeide i det som defineres som "sikkerhetsbransjer", som i våpenproduksjon, på flyplasser, i havner og raffinerier, i mye av hi-tech-industrien. De er derfor effektivt avskåret fra en betydelig del av den israelske økonomien. Israelske bedrifter kan også kreve verneplikt som en forutsetning for ansettelse, og effektivt forbeholde jobber for jøder, siden palestinske borgere av Israel ikke får lov til å avtjene militærtjeneste i det israelske militæret. I 2009 besluttet det statseide jernbaneselskapet å sparke 150 arabiske arbeidere fordi de ikke hadde tjenestegjort i det militære.

Diskrimineringa i offentlig sektor er påtagelig. Av 12.000 arbeidere ansatt av Israels nasjonale elektrisitetselskap i 2010, var for eksempel bare 1,3 arabiske. Over hele linja er det vanligvis færre enn 2% arabiske sysselsatte i statlige selskaper og departementer. I privat sektor er forholda ikke bedre. I 2009 ble det rapportert at 15 000 arabiske akademikere var enten arbeidsledige eller tvunget til å arbeide utenfor sine yrker. Tall fra Israels voksende høyteknologiske industri er også dystre lesning. Av 84.000 jobber i 2010, var bare 500 av de ansatte arabiske ingeniører.

Arabere mottar også langt mindre penger fra staten. Til tross for at de utgjør 20% av befolkningen får de mindre enn 5% av statsbudsjettet. Resultatet er en fattigdom som er langt større i arabiske samfunn, og et stort flertall av byene (46 av 47 i 2001) hvor det er høyere enn gjennomsnittlig arbeidsledighet er palestinske. Arbeid under okkupasjon betyr: Drevet bort fra landet, og utbyttet i fabrikken

I 1967 ble Gaza og Vestbredden okkupert, og resten av historisk Palestina kom under israelsk kontroll. Den israelske staten forsøkte å suge opp palestinsk arbeidskraft og innlemme den i sin økonomi, sin ekspansjon og sine bosettingsprosjekter. Politisk var målet å unngå den destabiliserende virkninga av høy arbeidsledighet, å dempe motstanden mot okkupasjonen gjennom arbeid i Israel, og å hindre enhver politisk løsning som ville tvinge israelsk tilbaketrekkning fra de okkuperte områdene.

Det pågående tjuveri av land, kontrollen over ressursene og restriksjoner på produksjon og markedsføring, og sist men ikke minst, skadene til utdanningssystemet og yrkesopplæringsmuligheter for palestinerne - alt dette undergraver opprettelsen av en levedyktig, uavhengig palestinsk økonomi. Andelen av bidraget fra landbruksproduksjon til livsgrunnlaget for palestinerne på Vestbredden og Gaza falt fra 35% i 1967 til 8% i dag. Siden ingen annen signifikant økonomiske utvikling var tillatt av okkupanten, hadde arbeidsstokken fra jordbruket ingen andre muligheter enn å søke arbeid som billig og rettsløs arbeidskraft i den israelske økonomien.

Ettersom flere palestinere begynte å jobbe i fabrikker og i urbane sentre, begynte fagforeningsaktivister å organisere. Men de ble sett på som en trussel av israelske militære myndigheter, og de ble trakassert, fengslet og deportert. Til tross for denne undertrykkinga økte imidlertid den palestinske faglige aktivismen, og den nådde et høydepunkt på slutten av 1970-tallet. Når den første intifadaen brøt ut i 1987 - som i 1936-opprøret - spilte streik og boikott en viktig rolle i den folkelige motstanden.

Utdanning av barn og ungdom er en viktig del av palestinsk motstandslamp. Derfor ble lærere og professorer møtt med spesielt brutal undertrykking, ettersom israelske myndigheter så - og ser - utdanning som en politisk trussel. I 1980 fikk israelske myndigheter full kontroll over den palestinske læreplanen og innførte en "lojalitetsed" til okkupanten for undervisningspersonell fra utlandet. Under den første intifadaen var universitetene stengt ved militær ordre mesteparten av tiden, og sjøl privateide undervisningsinstitusjoner var "ulovlige" og fikk straff av de militære når de blir oppdaga.

Mot slutten av intifadaen i 1993 ble Oslo-avtalen signert, og med den ble "freds"-prosessen innleda. Palestinske arbeidere på Vestbredden og i Gaza befant seg igjen under full kontroll av de samme diskriminerende sionistiske institusjonene som hadde vært brukt mot dem siden opprettelsen av staten Israel.

De nye avtalene forvandlet områder under palestinsk kontroll til Bantustans, eller de facto reservater for reservearbeidskraft, siden okkupasjonsmyndighetene forlanger tillatelse til å reise og jobbe på utsiden. Og igjen, Israel bruker denne arbeidskrafta til å fortsette å bygge, utvide og opprette stadig nye kolonier. Med

andre ord, bruker Israel utbytting av den palestinske arbeidskrafta til å konsolidere koloniseringa og "Bantustaniseringa" av Vestbredden til rene ghetto-områder.

I 2002 begynte bygging av Muren, en sementering av Bantustans. Bønder og landarbeidere er nå mer enn noensinne blokkert fra å nå jordene sine. Andre arbeidstakere, spesielt rundt Jerusalem, blir arbeidsledige som følge av at de ikke greier å komme seg til arbeidsplassene sine. Etter mai 2006 har Muren avskåret 75.000 mennesker i Abu Dis og andre palestinske landsbyer nær Jerusalem, og lar dem ikke komme til byen der de arbeider.

Den viktigste formen for kontroll med palestinske arbeidere fra Vestbredden og Gaza er systemet med arbeidstillatelser. Mange må nå forlite seg på dette systemet, og dem som får arbeidstillatelse til å jobbe i Israel må innfinne seg med å vente flere timer daglig på sjekkpunkter for å reise til jobben. Disse arbeiderne er i en prekær posisjon. Tillatelsene er kortsiktige, og hvis de eller et familiemedlem deltar i politiske aktiviteter, risikerer de å miste den - og dermed samtidig jobb og levebrød.

Restriksjoner på tillatelser gjør det vanskelig, for ikke å si umulig, for yngre arbeidstakere å få tak i dem, og mange er tvunget til å dra inn i Israel ulovlig, eller gjennom å kjøpe arbeidstillatelser på det svarte markedet. Mishandling av disse "ulovlige" arbeiderne er vanlig. De blir skutt på med skarp ammunisjon fra grensepolitiet Border Police, og hvis de blir tatt risikerer de timer med vilkårlig fengsling med nedverdiggende behandling, alvorlig brutalitet og til og med tortur. Minst førti prosent av palestinerne som kommer inn Israel daglig for å jobbe gjør det uten en tillatelse.

Muren og koloniene har også skapt en situasjon der bønder blir tvunget til å skaffe seg arbeidstillatelse for å komme til sine egne landområder som ligger på den andre siden av Muren eller nær koloniene. Søkere må tilfredsstillte sikkerhetsmessige hensyn og presentere dokumenter for å bevise en "tilknytning til landet".

De som får tillatelse blir ofte bare tillatt å reise til jordene sine i begrensede perioder i løpet av innhøstingssesongen. Dette gjør sjølsagt vedlikehold av jordbruksland umulig. I Gaza, hvor den israelske beleiringen har sperra av hele området, er situasjonen verre. 60% av befolkningen er under fattigdomsgrena og er avhengige av hjelp, mens arbeidsledigheten er 38%. Unge arbeidstakere (under 30) utgjør nesten 60% av de arbeidsløse. Konstant bombardement, kombinert med det israelske forbudet mot inntransport av råvarer, har lammet de fleste bransjer.

Snarere enn å konfrontere okkupantmakta jobber internasjonale utviklingsorganisasjoner på Vestbredden, med israelsk støtte, for å gjøre dagens situasjon bærekraftig. Det gjør de ved å forbedre bevegelse av varer og arbeidskraft mellom gettoene og ved å investere industrielle soner.

De mange og voksende industrielle sonene krever billig, mobil arbeidskraft. Dette vil vanskeliggjøre utvikling av den palestinske økonomien. De jobbene som folk får her er svært ustabile, og er avhengige av det israelske markedet og den politiske situasjonen. Arbeidslivslover er ennå ikke avtalt, og det garanterer en ting: Arbeidere uten rettsvern. Sonene vokser raskt, og innen 2025 forventes så mange som 500 000 palestinske arbeidere å jobbe her.

Sonene sørger effektivt for at den billige og underbetalte palestinske arbeidsstyrken produserer israelske produkter. Disse blir deretter enten solgt tilbake til palestinerne, eller eksporteres av israelske bedrifter til USA, EU og Gulfmarkedene. Vestbredden og Gaza vil fortsette å fungere som buffermarkeder. Den israelske eksporten til Vestbredden og Gaza har steget fra 0,8 milliarder dollar i 1988 til 2,6 milliarder i 2007. Dette grunnfester den palestinske økonomiens avhengighet av Israel. Internasjonale investeringer i området vil bli kontrollert av den israelske militæradministrasjonen, og dermed gir investeringene legitimitet til tjuveri av land og til okkupasjon generelt. Dette vil igjen konsolidere Bantustanregimet på Vestbredden og Gaza og sikre at palestinerne vil forbli en pool av billig arbeidskraft, kontrollert av Israel. Motstand kan straffes med nedleggelse og ødeleggelse av økonomien.

Foran disse framtidsutsiktene er palestinske arbeidere som kjemper mot okkupasjonen avhengig av internasjonal solidaritet og internasjonal støtte. Det er på tide alle verdens organisasjoner bestemmer seg for å boikotte alle israelske institusjoner som er involvert i okkupasjonen i alle dens inhumane avskygninger så lenge Israel fortsetter sin okkupasjon, så lenge de nekter alle palestinske flyktninger retten til å vende tilbake til hjemlandet sitt, så lenge de holder tusenvis av palestinske fanger i israelske fengsler, så lenge de bygger og vedlikeholder apartheidmuren og bosetninger og koloniserer Palestina.